

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนวัดศรีสุข (แย้มเยื้อนอุปถัมภ์) เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

Learning Management by Using Learning Package on Buddhist Teachings
in Social studies, Religion and Culture Department of Prathom Suksa 5
students at Wat Sri Suk School (Yam Yuen Upatham), Khlong Sam Wa
District, Bangkok

นิภาพร ครุทจันทร¹ ศรีมิ่งคล เทพเรณู² และดิเรก ดั่งวงลอย³

Nipaporn Krutjan, Srimongkhon Thep-renu and Direk Duangloy

Received: August 21, 2022

Revised: August 26, 2023

Accepted: August 26, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้เรื่อง
หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์
80/80 และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก่อนและหลังใช้ชุดการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมาย คือ
นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุข (แย้มเยื้อนอุปถัมภ์) เขตคลองสามวา
กรุงเทพฯ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 43 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลอง ผู้วิจัยได้
กำหนดแบบแผนการวิจัยเป็นแบบ Pre Experimental Design เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test โดยใช้แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

¹ โรงเรียนวัดศรีสุข (แย้มเยื้อนอุปถัมภ์); Watsrisuk Yaemyuan Uppatham School

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก $\bar{X} = 79$, S.D. = 0.12 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าเท่ากับ 0.94 หาค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.74 และ 2) ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีประสิทธิภาพ 84.53/83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 19.51$ หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 25.00$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนเรียน = 2.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังเรียน = 2.83 ซึ่งคะแนนหลังการใช้ชุดการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนก่อนใช้คิดเป็นร้อยละ 83.33 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ α ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ชุดการเรียนรู้, หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

Abstract

The objectives of this research article were 1) to create and find out the effectiveness of a learning package on Buddhist teaching of Prathom Suksa 5 students to have the efficiency in the criterion of 80/80; and 2) to compare the achievement of students before and after using a learning package. The target group was Prathom Suksa 5 students at Wat Sri Suk School (Yam Yuen Upatham), Khlong Sam Wa District, Bangkok by purposive sampling, 43 people. This was a quasi-experimental research. The researcher has determined the research design to be a Pre Experimental Design. The tools used in the research were lesson plans and tests. Data were analyzed using percentages, means, and standard deviations, and t-test using a single group test before studying and after studying. The results of the research found that 1) the appropriateness of a learning package, overall was at a very good level $\bar{X} = 79$, S.D.=0.12. The content validity value was equal to 0.94. The reliability value was equal to 0.74; 2) effectiveness of a learning package on Buddhist teachings had an efficiency of 84.53/83.33, which was higher than the specified 80/80 standard; and 3) learning achievement before studying had a mean of $\bar{X} = 19.51$, after studying had a mean of $\bar{X} = 25.00$, standard deviation before studying = 2.61, standard deviation after studying = 2.83. The score after using the learning package was 83.33 percent higher

than the score before using it, higher than the 80 percent criterion, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Learning Management, Learning Package, Buddhist Teaching

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ (Vision) ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้ และทักษะพื้นฐานรวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เต็มตามศักยภาพได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรมซึ่งมี สาระการเรียนรู้ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ทำการทดสอบโอเน็ต ในวิชาสังคมศึกษา และพบว่าผลคะแนนในวิชาพระพุทธศาสนามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2555) ได้กล่าวไว้ว่า “พระพุทธศาสนา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นมรดกอันล้ำค่าของชนชาติไทยและเป็นศาสนาประจำชาติ เป็นวิถีชีวิตประเพณีที่สืบต่อกันมาโดยถูกต้องตามสมควรแก่เหตุ” และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในประเทศที่มีแต่ความเจริญมั่งคั่งทางด้านวัตถุ แต่ขาดแคลนความมั่งคั่งทางด้านจิตใจ ผู้คนจึงแสวงหาแต่เงินและวัตถุไม่สนใจเรื่องหลักธรรมนำชีวิต จิตใจจึงขาดคุณธรรม จริยธรรม จึงเกิดปัญหาขึ้นมา จำเป็นต้องมีการพัฒนาและปลูกฝังหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดั่งามให้แก่คนในประเทศ เพื่อให้มีจิตสำนึกที่ดี และเป็นคนที่มีคุณภาพอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าต่อไป สิ่งสำคัญที่สุดในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมจะต้องเริ่มจากบ้านหรือ

ครอบครัวซึ่งเป็นสังคมแรกของนักเรียน จากนั้นจึงเป็นโรงเรียนที่จะมีส่วนปลูกฝังให้เกิดกับเด็ก เรื่อยไปทีละน้อยอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาสู่สังคมต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากที่โรงเรียนวัดศรีสุก (แยมเยื่อนอุบลรัตน์) ได้ส่งนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าสอบโอเน็ต ผลปรากฏว่าในปีการศึกษา 2557 และปีการศึกษา 2558 ผลคะแนนวิชาพระพุทธศาสนา ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ คือ 48.19, 49.11 ซึ่งคะแนนระดับประเทศ คือ 50.67, 49.18 ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2557-2558) สาธารณการ เรียนรู้ที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม ในมาตรฐาน ส 1.1 ผู้เรียนรู้ และเข้าใจ ประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2551) ทั้งสองปีการศึกษา อาจเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการคิด การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ ผู้เรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การมีเหตุผลน้อย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการจัดทำชุดการ เรียนรู้เรื่องหลักธรรมของพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุก (แยมเยื่อนอุบลรัตน์) เพื่อให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในหลักธรรมตรงตามเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์ของหลักสูตรแล้วยังสามารถช่วยพัฒนา ความรู้ความสามารถของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว และยังสามารถช่วยแก้ปัญหา ในการเรียนการสอนอันเนื่องมาจากครูและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน และยังสามารถช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน วัดศรีสุก (แยมเยื่อนอุบลรัตน์) ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของประชากรก่อนและหลังการใช้ชุดการ เรียนรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุก (แยมเยื่อนอุบลรัตน์)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ผู้วิจัยได้กำหนดแบบแผนการวิจัยเป็นแบบ Pre Experimental Design โดยใช้แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) มีวิธีการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ 1) ชุดการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน โดยหาค่า IOC มีค่าเท่ากับ 0.94 ค่า rtt เท่ากับ 0.74 และการนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมทางด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านเวลา ด้านกิจกรรม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 30 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน โดยหาค่า IOC มีค่าเท่ากับ 0.80 เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เคยเรียนเรื่องนี้มาแล้ว เพื่อหาค่าความยาก (P) ซึ่งได้ค่าตั้งแต่ 0.24-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (R) ของข้อสอบซึ่งได้ค่าตั้งแต่ 0.20-0.56

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนโรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเขื่อนอุบลรัตน์) จังหวัดกรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่เรียนวิชา ส 15101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 43 คน เพราะมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพียงห้องเดียวโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) วิเคราะห์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (R) ค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ การหาค่าดัชนีประสิทธิผลจากผลการใช้ชุดการเรียนรู้ (Effectiveness index: E.I.) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้สูตรคำนวณหาค่า t-test แบบ Dependent

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ เพื่อขอทำการทดสอบใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเขื่อนอุบลรัตน์) เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2) ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู และนักเรียนเพื่อการทดสอบใช้ชุดการเรียนรู้ และทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยนัดหมายวันและเวลาที่จะในการใช้เพื่อทดสอบและเก็บข้อมูลจากทางโรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเยี่ยมอุบลัมภ์) เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3) ดำเนินทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ปรับปรุงแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหา ตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพของชุดการเรียนรู้ ปรับปรุงและแก้ไขให้ถูกต้องตามคำแนะนำ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจผู้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ตรวจสอบคุณภาพ นำคะแนนที่ได้มาหาค่า IOC เพื่อความถูกต้อง

4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของชุดการเรียนรู้เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยเนื้อหาเรื่อง พระรัตนตรัย ไตรสิกขา โอวาท 3 พุทธศาสนสุภาษิต โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 12 สัปดาห์ รวมใช้เวลาทั้งหมด 24 ชั่วโมง แบ่งเป็นทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน 2 ชั่วโมง เนื้อหา 22 ชั่วโมง

5) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก เป็นจำนวน 50 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ตรวจสอบคุณภาพ นำคะแนนที่ได้มาหาค่า IOC เพื่อความถูกต้อง หาค่าความยากง่าย (P) เมื่อได้ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จึงคัดเลือกมา 30 ข้อ

6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ แบบปรนัยจำนวน 30 ข้อ ทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเยี่ยมอุบลัมภ์) เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

7) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางตามสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยให้นักเรียนกลุ่มประชากรใช้ชุดการเรียนรู้ เมื่อเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำผลการทำใบงานแต่ละชุดการเรียนรู้และผลการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ตรวจสอบให้คะแนนแล้ว รวมคะแนนแบบทดสอบ ใบกิจกรรม และใบงานทุกใบงาน เพื่อมาหาค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียน (E_1) ทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้เพื่อหาค่าประสิทธิภาพหลังเรียน (E_2) โดยนำคำตอบของนักเรียนทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูล นำผลการวิเคราะห์มาทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเยื้องนุปลั้มภ) เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ” สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเยื้องนุปลั้มภ) เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ $(E_1) = 84.53 / (E_2) = 83.33$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน $80/80$ ที่ตั้งไว้ และภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก $(\bar{X} = 79, S.D. = 0.12)$ จึงใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างตรงประเด็น นักเรียนทุกคนสามารถใช้ชุดการเรียนรู้ได้ รวมไปถึงสามารถตรวจสอบความผิดพลาดของตนเอง แก้ไขให้ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ความรู้ด้านหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การทดสอบค่า t-test โดยรวมคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนทั้งหมดได้จากการนำ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาจัดทำเป็นชุดการเรียนรู้ มาจัดการเรียนรู้โดยใช้เวลา 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 12 สัปดาห์ ใช้เวลาทั้งหมด 24 ชั่วโมง แบ่งเป็นทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน 2 ชั่วโมง เนื้อหา 22 ชั่วโมง

จากการจัดการเรียนรู้สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเยื้องนุปลั้มภ) เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย $(\bar{X}) = 19.51$ ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย $(\bar{X}) = 25.00$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ก่อนเรียน = 2.61 เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังเรียน = 2.89 และผลการทดสอบ t-test ก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าทางสถิติ 19.00 มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ .00 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเขื่อนอุบลรัตน์) สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. การสร้างชุดการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่สร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้ทำการหาความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 79 จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.12 แสดงว่าความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 คือการสร้างชุดการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การกำหนดเนื้อหาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหมวดหมู่ จัดเรียงจากเนื้อหาง่ายไปสู่เนื้อหาที่มีความยาก แบ่งเนื้อหาในชุดการสอนออกเป็นเรื่อง ในแต่ละเรื่องจะมีแบบฝึกให้นักเรียนทำเพื่อทบทวนความรู้ทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมินตรา กระเป๋าทอง (2561) พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (Steam Education) หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.28 / 80.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.70

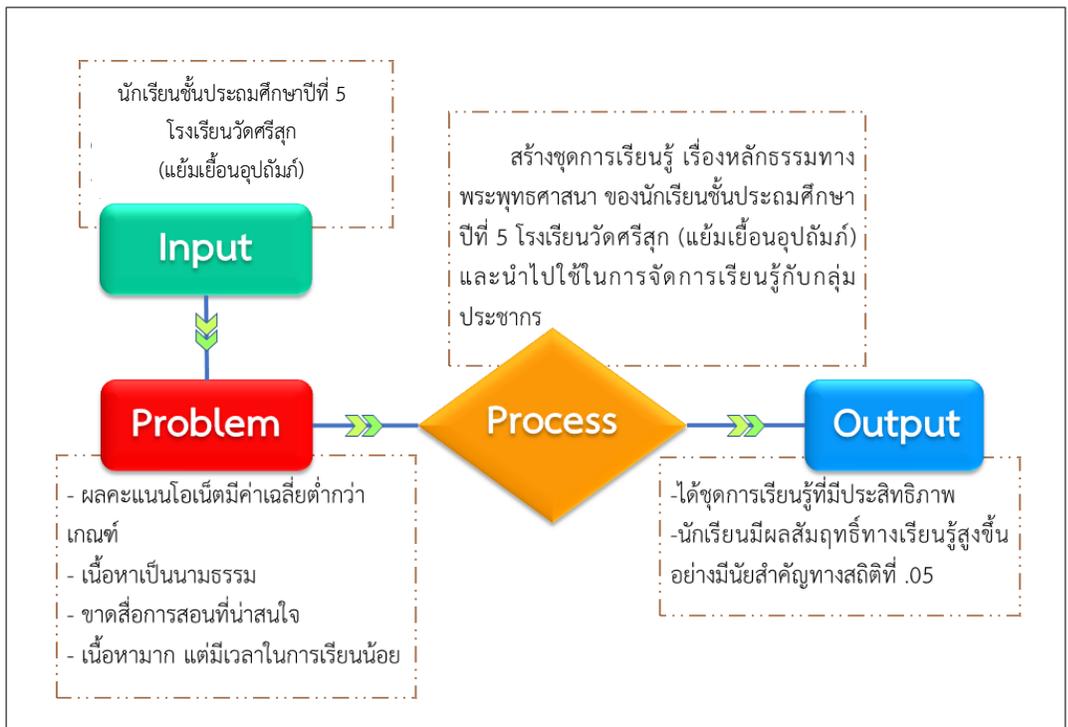
การหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่สร้างขึ้นนั้น พบว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานทั้งนี้เป็นการหาค่าประสิทธิภาพมีค่า (E_1) = 84.53 / (E_2) = 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเขื่อนอุบลรัตน์) ที่สร้างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภูวดี บุญศรี (2560) พบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายแพ่งและอาญา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E_1 = 84.92$ / $E_2 = 85.07$ เป็นไปตามมาตรฐาน 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ก่อนและหลังใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีสุก (แย้มเขื่อนอุบลรัตน์) พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้ชุดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้อยู่ในระดับร้อยละ 65.04 หลังใช้อยู่ในระดับร้อยละ

ละ 83.33 ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาอภิพงศ์ ภูริวฑฒโน (คำหงษา) (2560) พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนมีอัตราสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย \bar{X} ก่อนการใช้ เท่ากับ 26 หลังการใช้ เท่ากับ 34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่าตัว t ไร่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยร้อยละหลังการใช้ชุดการเรียนรู้เท่ากับ 84.95 พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังไว้ คือ ร้อยละ 80

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาวิจัย สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

จากแผนภาพ สามารถอธิบายได้ว่านักเรียนมีปัญหา มีผลคะแนนโอเน็ตเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ วิชาพระพุทธศาสนามีเนื้อหามากและยากเกิน เป็นเนื้อหาแบบนามธรรม ผู้เรียนจึงยากที่จะ

เข้าใจ ขาดอุปกรณ์สื่อการสอนที่จะช่วยส่งเสริม ในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตาม จุดประสงค์ที่เรียนมากยิ่งขึ้น เวลาเรียนค่อนข้างมีจำกัด โดยเฉพาะเนื้อหาที่เป็นนามธรรมซึ่งเน้น เรื่องจิตเป็นสำคัญ จำเป็นต้องเรียนแบบลงมือปฏิบัติจริงควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจ เกิด ประสิทธิภาพในการเรียน ผู้วิจัยจึงจัดทำชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่มีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน มีเนื้อหาเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เนื้อหาเป็นแบบ รูปธรรมมากขึ้น ทำให้นักเรียนเข้าใจง่าย สีสันสวยงามดึงดูดความสนใจของนักเรียน เหมาะสมกับ เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด นักเรียนสามารถทำกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จนเกิดความเข้าใจและสามารถทำแบบทดสอบได้ หลังจากที้นักเรียนใช้ชุดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ชุดการเรียนรู้ควรปรับหรือเพิ่มเติมเนื้อหาสาระที่สำคัญเกี่ยวกับหลักธรรมอื่น และหลักศาสนาเข้ามาด้วยเพื่อบูรณาการเป็นมาให้ละเอียดครอบคลุมยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ใน การศึกษาและการเรียนรู้
2. ควรมีการนำเสนอชุดการเรียนรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในระดับชั้น เรียนอื่นด้วย เพื่อนักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้ง่ายขึ้น
3. ควรมีการพัฒนาแหล่งข้อมูลหรือสื่อเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้เรื่องหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา จากแหล่งสืบค้นที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนและผู้สนใจ ได้ศึกษาและค้นคว้า ความรู้เพิ่มเติมได้ง่ายยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ครูควรหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ใน ชีวิต ประจำวันให้เข้ากับสังคม และยุคสมัยที่เปลี่ยนไป
2. ผู้อำนวยการสถานศึกษานส่งเสริมให้ครูทำหน้าที่ตามโดยมีหลักธรรมเป็น แนวทางดำเนินงาน
3. สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่โดยมี การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการทำหน้าที่สอน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2555). *พุทธวิธีในการสอน*. กรุงเทพฯ : ธรรมะอินเทอร์.
- พระมหาอภิพงศ์ ภูริวฑฺฒโน (คำหงษา). (2560). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553, 22 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเสกษา*. เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก, หน้า 1.
- ภูวดี บุญศรี. (2560). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาสังคมศึกษา เรื่องกฎหมายแพ่งและอาญา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มินตรา กระเป่าทอง. (2561). *การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2557-2558). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. เข้าถึงได้จาก <https://www.niets.or.th/th/>

